

POLITIKERSPØRGSMÅL

Spørgsmål nr.: RR-103-24

Dato: 29. september 2024

Stillet af: Jacob Rosenberg (C)

Besvarelse udsendt den: 25. november 2025

Ventetider til psykiater og psykolog

Spørgsmål:

Jeg vil gerne stille følgende spørgsmål vedrørende ventetider på psykiatrisk behandling og psykologhjælp i RegionH:

- 1) Hvad er ventetiden på psykiatrisk behandling i RegionH for henholdsvis akut og ikke-akut behandling?
- 2) Hvad er kriterierne for, hvornår noget betegnes som akut?
- 3) Hvordan har udviklingen været i de sidste fem år?
- 4) Hvad er ventetiden på behandling af psykolog i RegionH ved henvisning fra egen læge?
- 5) Hvordan har udviklingen været i de seneste fem år?

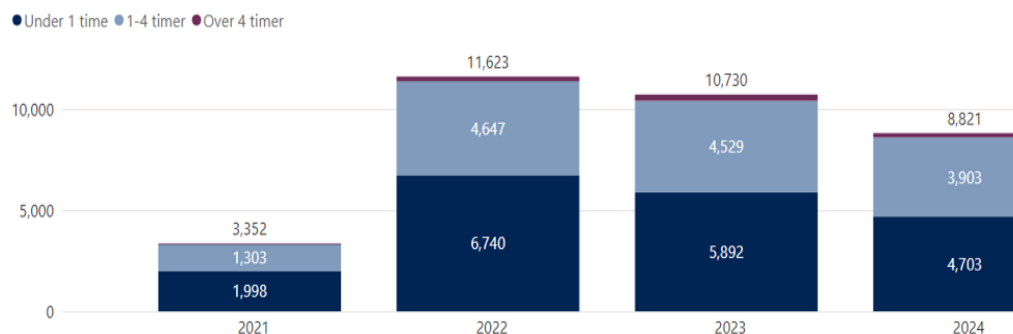
Svar

Ad. 1) Hvad er ventetiden på psykiatrisk behandling i RegionH for henholdsvis akut og ikke-akut behandling?

Akutte patienter

Figur 1 viser ventetiden i akutmodtagelserne. Figuren viser data fra uge 39 2021 til uge 40 2024. Figuren viser tiden mellem ankomst og behandlingsstart. Data viser, at hovedparten af patienterne venter under 1 time. Der har været et fald i antallet af patienter, som venter mellem 1-4 timer, men procentmæssigt er der tale om en mindre stigning fra 39% i 2021 til 44% i 2024. Andelen af patienter, som venter mere end 4 timer, er uændret og udgør ca. 2 %.

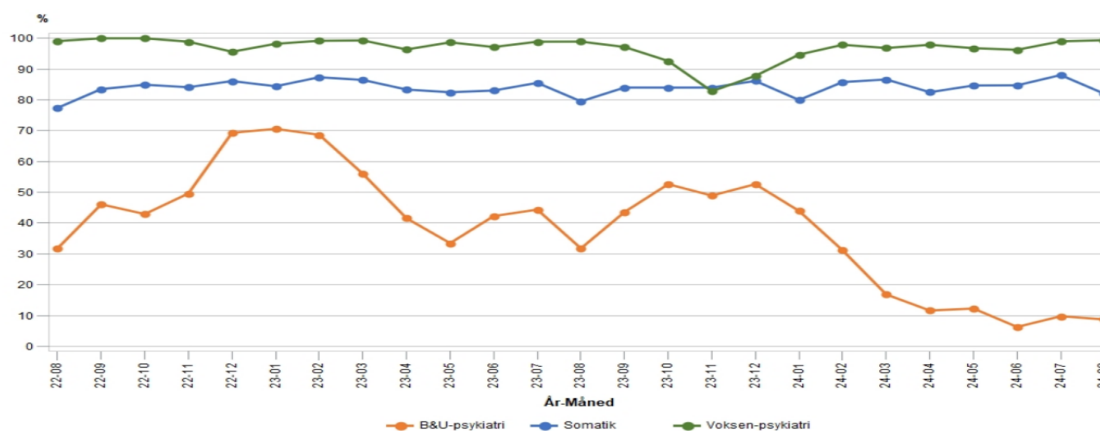
Figur 1: Ankomster fordelt pr. år

Ikke akutte patienter

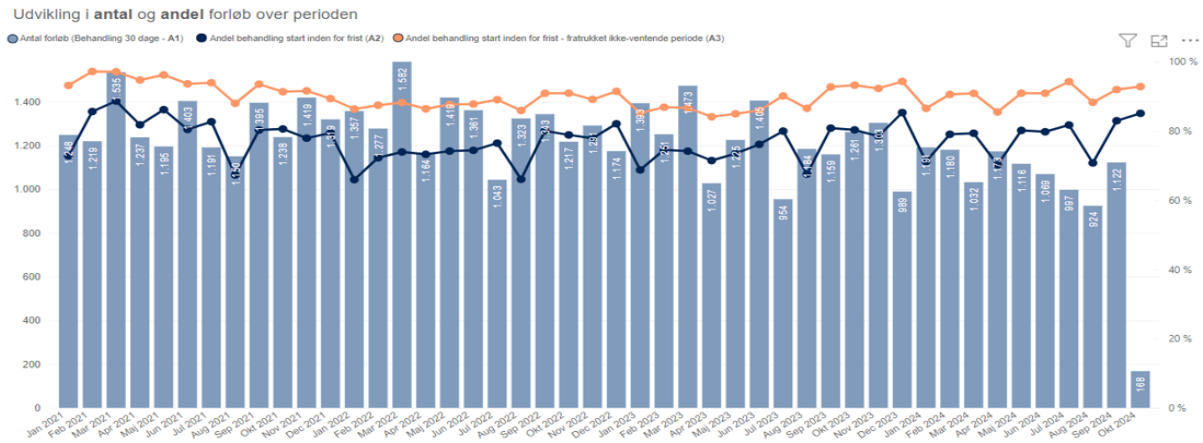
Figur 2, 3 og 4 viser, hvor stor en andel af de ambulante (ikke-akutte) patienterne, der overholder udrednings- og behandlingsretten, hvilket betyder, at de er udredt eller har opstartet behandling inden for 30 dage eller er ventende efter eget ønske. Som det fremgår af figur 2, har mellem 90 og 100 procent af voksne psykiatriske patienter stabilt i de senere år fået en tid inden 30 dage. I forhold til børn og unge, har andelen svinget mellem 30 og 70 procent overholdelse indtil 2024, hvor ændret registreringspraksis har betydet, at Region Hovedstaden siden marts 2024 har ligget omkring 10 procent med en enkelt måned på ca. 6 procent.

Figur 2: Region Hovedstadens overholdelse af udredningsretten for somatik, voksenpsykiatri og Børne- og Ungdomspsykiatrien

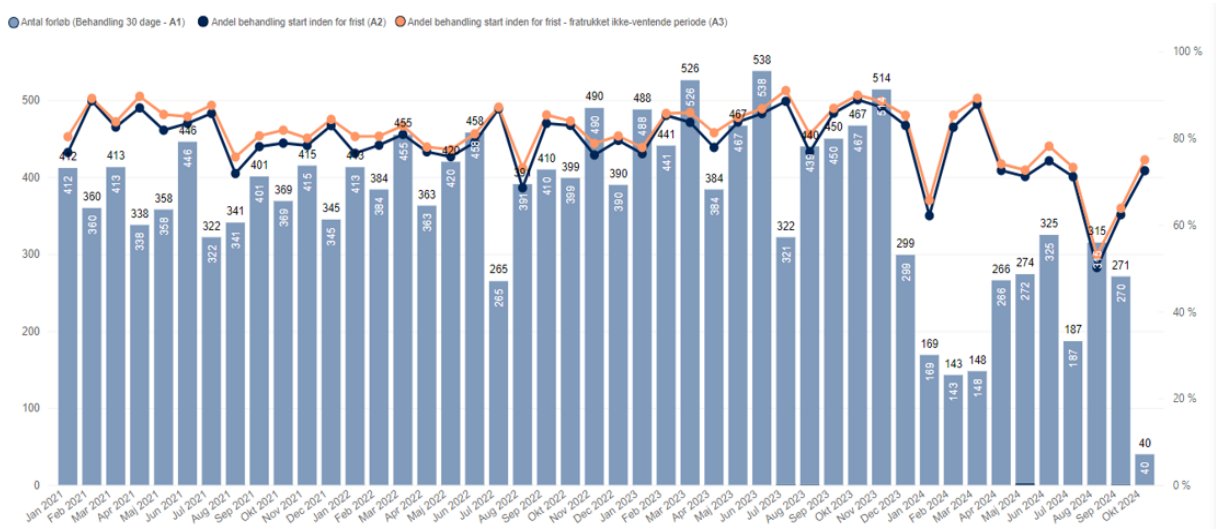
Som figur 3 illustrerer, har overholdelse af behandlingsretten i forhold til voksne ligget stabilt på over 90 procent de senere år.

Figur 3: Ventetid til behandling – voksenpsykiatrien – Udvikling i antal og andel forløb over perioden

Overholdelsen af behandlingsretten har ligget stabilt på omkring 80 procent for børn og unge, jf. figur 4 – dog med lidt større udsving i 2024, hvilket kan hænge sammen med den ændrede registreringspraksis. Antallet af igangværende behandlingsforløb har i de første ni måneder af 2024 ligget lavere end de tre forgangne år. Dette skyldes den nye registreringspraksis og afspejler ikke ændringer i patienternes behandling.

Figur 4: Ventetid til behandling i børne- og ungdomspsykiatrien og antal behandlingsforløb

Ventetid i speciallægepraksis

I forhold til ventetid til speciallægepraksis bemærker administrationen, at speciallægepraksis jf. overenskomsten for speciallægehjælp, er forpligtet til at oplyse ventetider for første ikke-akutte konsultation på sundhed.dk. Det fremgår yderligere af overenskomsten, at ”speciallægen opdaterer ventetidsoplysningerne jævnlige, det vil sige mindst hver 2. måned”.

Rettidigt opdaterede ventetider (opdateret inden for 2 måneder) medvirker til retvisende information om ventetiden for borgerne og er samtidig vigtige for regionens planlægning af kapacitet.

Da en del speciallæger ikke efterlever overenskomstens bestemmelse om rettidig opdatering af ventetider på sundhed.dk, bliver der i regi af samarbejdsudvalget i Region Hovedstaden (repræsentanter udpeget af regionsrådet og repræsentanter for speciallægerne i regionen) løbende fulgt op for at få flere speciallægepraksis til at opdatere rettidigt.

Overenskomsten stiller ikke krav til, at praktiserende speciallæger skal oplyse ventetid til akutte konsultationer, hvorfor administrationen ikke har data herfor. Det fremgår dog af overenskomsten, at speciallægerne, i tilrettelæggelsen af ventetiderne for ikke-akutte konsultationer, skal påregne at kunne håndtere akutte patienter.

Tabel 1 nedenfor viser den *selvoplyste* median-ventetid for de speciallægepraksisser, der har opdateret deres ventetider henholdsvis rettidigt og ikke rettidigt. Der skelnes mellem børne- og ungdomspsykiatrisk speciallægepraksis og psykiatrisk speciallæge (voksne over 18 år).

Som det ses, *oplyser* praktiserende speciallæger (der har opdateret rettidigt), at patienterne må vente henholdsvis 76 uger på første *ikke akutte* konsultation i psykiatri og 53 uger i børne- og ungepsykiatri.

Tabel 1: Medianventetid til ikke-akut 1. konsultation i psykiatrisk speciallægepraksis 2024 – regionens opgørelse baseret på speciallægenes egne opdateringer af deres ventetid på sundhed.dk

	Psykiatrisk speciallægepraksis	Børne- og ungdomspsykiatrisk speciallægepraksis
Ventetid blandt speciallæger, der har opdateret rettidigt (median)	76 uger*	53 uger**
Ventetid blandt alle speciallæger (median)	70 uger***	54 uger****

Kilde: Sundhed.dk. Data pr. 1. oktober 2024.

* Blandt 37 ud af 63 (svarende til 59 pct) praktiserende psykiatere, der har opdateret rettidigt

**Blandt 4 ud af 8 praksis (svarende til 50 pct) praktiserende børne- og ungdomspsykiatere, der har opdateret rettidigt

***Blandt alle 63 praktiserende psykiatere i Region Hovedstaden, uanset opdateringstidspunkt

****Blandt alle 8 praktiserende børne- og ungdomspsykiatere i Region Hovedstaden, uanset opdateringstidspunkt

En ny opgørelse udarbejdet af Foreningen Af Praktiserende Speciallæger (FAPS) i samarbejde med Danske Regioner viser, at de *faktiske* ventetider er markant lavere end de selvoplyste ventetider ovenfor. De faktiske ventetider - målt på hvor lang tid der går fra henvisning til første ikke akutte konsultation - er således henholdsvis 18 uger hos praktiserende psykiatere og 23 uger hos praktiserende børne-unge psykiatere (Jf. tabel 2 nedenfor). Data er for Region Hovedstaden.

Således tyder på det, at der er forskel på de ventetider, som speciallægerne selv oplyser på sundhed.dk (jf. tabel 1), og den ventetid som borgerne rent faktisk bliver mødt med. Sidstnævnte er opgørelsen fra FAPS og Danske Regioner, som beskrevet ovenfor, hvor der er opgjort lang tid der går fra henvisning til første ikke akutte konsultation.

Tabel 2: Den gennemsnitlige ventetid i psykiatrisk speciallægepraksis 2023 – FAPS’ og Danske Regioners opgørelse fra henvisning til 1. akutte konsultation (faktisk ventetid) – for Region Hovedstaden

Målte ventetider fra henvisnings-udstedelse til 1. konsultation	
Psykiatrisk speciallægepraksis	18 uger
Børne- og ungdomspsykiatrisk speciallægepraksis	23 uger

Kilde: Foreningen af Praktiserende Speciallæger og Danske Regioner, Luna, 2023

Ad 2) Hvad er kriterierne for, hvornår noget betegnes som akut?

Akutbehandling i Region Hovedstadens Psykiatri varetages af de fem akutmodtagelser. Her triageres patienterne efter følgende skabelon (fordeling og prioritering af patienter efter sværhedsgraden af deres tilstand):

Triagekoder:

RØDT forløb	Patienter i livsfare, patienter der tvangsindlægges på fare-indikation, retspsykiatriske patienter, patienter med meget alvorlig psykiatrisk og/eller somatisk helbredsforstyrrelse, patienter der vurderes at kunne være stærkt udadreagerende.
ORANGE forløb	Patienter med sandsynlig risiko for skade på sig selv eller andre, patienter, der tvangsindlægges på behandlingsindikation, patienter med alvorlig psykiatrisk og/eller somatisk helbredsforstyrrelse.
GULT forløb	Patienter der udviser moderat fare for sig selv eller andre, patienter der er psykiatrisk og/eller somatisk påvirket.
GRØNT forløb	Patienter der ikke udviser fare for sig selv eller andre, patienter med kendt psykiatrisk patientforløb, der muligvis har et hastende problem, patienter der allerede har tilbud om opfølgning, patienter med ingen/få somatiske problemstillinger.
BLÅT forløb	Patienter der ikke udviser fare for sig selv eller andre, patienter der ikke er akut oprevet eller ikke fremviser adfærdsmæssige forstyrrelser, patienter med ingen/få psykiatriske symptomer, patienter der ikke frembyder somatiske symptomer.

Der er følgende tidskrav i forhold til triage-niveauerne:

Tid fra triage til vurderingens/behandlings-start ved læge

- **Rød** 0 min.
- **Orange** 15 min.
- **Gul** 60 min.

Tid fra triage til afsluttende samtale ved akutsygeplejerske*

- **Grøn** 180 min.
- **Blå** 240 min.

Kriterierne for, hvornår noget betegnes som akut i speciallægepraksis

Der findes ikke en definition af, hvornår noget betegnes som akut i speciallægepraksis. De patienter, der allerede er i et forløb hos en praktiserende psykiater eller praktiserende børne- og ungdomspsykiater, vil kunne blive set akut hos deres praktiserende psykiater. De patienter, der ikke er i et forløb, skal ses i hospitalspsykiatrien. Der vil også være tilfælde, hvor praktiserende speciallæger kan agere som en støttefunktion for almen praksis, hvis almen praksis henviser til en speciallægepraksis, og de ønsker patienten hurtigt vurderet, fordi tilstanden vurderes som potentielt akut. Her vil speciallægerne også prioritere at se patienten.

Ad 3) Hvordan har udviklingen været i de sidste fem år?

Det har ikke været muligt at skaffe data fra de seneste 5 år inden for tidsfristen. I forhold til ventetiderne i akutmodtagelsen, jf. figur 1 under besvarelse af spørgsmål 1, har der været en lille procentvis stigning i antallet, som venter 1-4 timer. Andelen af patienter som venter mere end 4 timer er uændret og udgør ca. 2 %.

Udviklingen i forhold til udredningsretten viser, at overholdelse af udredningsretten under spørgsmål 1 i de senere år har været stabil med mellem 90 og 100 procent, som får en tid inden 30 dage, for så vidt angår voksne.

Samme udvikling for så vidt angår børn og unge, har svinget mellem 30 og 70 procents overholdelse indtil 2024, hvor ændret registreringspraksis har betydet, at Region Hovedstaden siden marts 2024 har ligget omkring 10 pct.

Overholdelse af behandlingsretten for voksne har ligget stabilt over 90 procent de senere år. For børn og unge har overholdelse af behandlingsretten ligget stabilt omkring 80 procent, dog med lidt større udsving i 2024, hvilket formentlig skyldes den ændrede registreringspraksis. Der henvises til figur 4 om ventetid til behandling – børne- og ungdomspsykiatrien under spørgsmål 1.

Udviklingen i de sidste fem år for speciallægepraksis

Region Hovedstaden har ikke mulighed for at trække historiske ventetidsdata.

En sammenligning af nuværende data for ventetid opgjort i forbindelse med udarbejdelse af regionens praksisplan for speciallægehjælp kan give en *indikation* af udviklingen over tid.

Det bemærkes, at data, der viser udviklingen, er opgivet på tværs af alle speciallægepraksis_uanset opdateringstidspunkt og således ikke kun for dem, der har opdateret rettidigt.

Tabel 3: Medianventetid 2020 i hhv. psykiatrisk speciallægepraksis og børne- og ungdomspsykiatrisk speciallægepraksis til ikke-akut 1. konsultation fordelt på de to specialer

	Psykiatrisk speciallægepraksis*	Børne- og ungdomspsykiatrisk speciallægepraksis*
1. oktober 2020	18 uger	20 uger
1. oktober 2024	70 uger	54 uger

Kilde. Sundhed.dk

*Data er for samtlige speciallægepraksis indenfor de to specialer (børne,-unge og voksenpsykiatri) i Region Hovedstaden. Dvs., hvor der ikke kun er opgjort data for dem, der har opdateret rettidigt.

Ved sammenligning af ventetidsdata for 2020 og 2024 ses en stigning i den selvoplyste medianventetid fra 18 uger til 70 uger for psykiatrisk speciallægepraksis (voksne over 18 år). For børne- og ungdomspsykiatrisk speciallægepraksis er medianventetiden i den selvoplyste ventetid i samme tidsperiode steget fra 20 uger til 54 uger.

Der er i 2023 og 2024 iværksat flere tiltag, som har til formål at øge kapaciteten:

- Børne- og ungepsykiatri: Ny fuldtidskapacitet (nyt ydernummer) (2023)
- Psykiatri: konvertering af deltid- til fuldtidspraksis på Bornholm (2023)
- Psykiatri: konvertering af deltid- til fuldtidspraksis
- Indførelse af "hurtig psykiatrisk vurdering", hvor almen praksis har mulighed for at henvise nogle patienter til en hurtig diagnostisk afklaring i psykiatrisk speciallægepraksis. Denne ordning træder i kraft pr. 1. januar 2025.

Den fulde effekt af kapacitetsudvidelserne kendes på nuværende tidspunkt ikke.

Ad 4) Hvad er ventetiden på behandling af psykolog i RegionH ved henvisning fra egen læge?

De praktiserende psykologer er ligesom speciallæger i kraft af overenskomsten forpligtet til at opdatere sine ventetider på sundhed.dk, og også her fremgår det af overenskomsten, at ventetiden skal opdateres *hver 2. måned*. Dette fremgår af overenskomsten for psykologbehandling mellem Dansk Psykolog Forening og Regionernes Lønnings- og Takstnævn.

Da en del psykologer ikke efterlever denne bestemmelse om rettidig opdatering (at ventetiden skal opdateres hver 2. måned), bliver der også her i regi af samarbejdsudvalget for psykologerne løbende fulgt op på opdatering af ventetider for at få flere psykologer til at overholde overenskomstens krav.

Der skelnes på psykologområdet mellem den almindelige ordning, hvor den selvoplyste ventetid (blandt psykologer der har opdateret rettidigt) er på 9 uger, og den vederlagsfrie ordning, hvor den selvoplyste ventetid er på 22 uger.

Tabel 4: Medianventetid i psykologpraksis for hhv. den almindelige ordning og den vederlagsfrie ordning til 1. ikke-akutte konsultation 2024, fordelt på henholdsvis almindelig og vederlagsfri ordning

	Almindelige ordning (60% tilskud fra det offentlige)	Vederlagsfrie ordning (100% tilskud fra det offentlige for unge med depression og angst)
Ventetid blandt praktiserende psykologer, der har opdateret rettidigt (median)	9 uger*	22 uger**
Ventetid blandt alle praktiserende psykologer (median)	9 uger***	16 uger***

Kilde: Sundhed.dk. Data pr. 8. oktober 2024

*Blandt 243 ud af 274 (svarende til 89 pct) psykologer med ydernummer i Region Hovedstaden, der har opdateret ventetiderne rettidigt

**Blandt 243 ud af 274 (svarende til 89 pct) psykologer med ydernummer i Region Hovedstaden, der har opdateret ventetiderne rettidigt

***Blandt alle 274 psykologer med ydernummer i Region Hovedstaden, uanset opdateringstidspunkt

Ad 5) Hvordan har udviklingen været i de seneste fem år?

Region Hovedstaden har ligesom det gør sig gældende for praktiserende speciallæger ikke mulighed for at trække historiske ventetidsdata på psykologområdet.

Nedenfor ses udviklingen i de selvoplyste ventetider fra for 31. maj 2023 til 8. oktober 2024. Overordnet set er der ikke nogen nævneværdig udvikling i de selvoplyste ventetider.

Tabel 5: Medianventetid i psykologpraksis 2022 og 2023 for hhv. den almindelige ordning og den vederlagsfrie ordning til 1. konsultation fordelt på de to ordninger (hhv. alm. og vederlagsfri)

	Almindelige ordning (60% tilskud fra det offentlige)	Vederlagsfrie ordning (100% tilskud fra det offentlige)
31. maj 2023 (rettidigt)	12 uger**	16 uger***
31. maj 2023 (ikke rettidigt)	10 uger****	22 uger*****
8. oktober 2024 (rettidigt)	9 uger	22 uger
8. oktober 2024 (ikke rettidigt)	9 uger	16 uger

Kilde. Sundhed.dk. Data fra ovenstående tabel er opgjort blandt dem, der har opdateret rettidigt og dem der ikke har opdateret rettidigt.

* Der findes ikke ventetidsdata på psykologområdet før 1. oktober 2022. Denne dato er der kun opgjort data for psykologer, som har opdateret deres ventetid rettidigt

** 65,9 pct. af alle psykologer med ydernummer i Region Hovedstaden har opdateret rettidigt

***65,8 pct. af alle psykologer med ydernummer i regionen har opdateret rettidigt.

****34,1 pct. af alle psykologer med ydernummer i regionen har ikke opdateret rettidigt.

*****34,2 pct. af alle psykologer med ydernummer i regionen har opdateret rettidigt.

I efteråret 2021 udvidede Region Hovedstaden kapaciteten med 30 nye psykolog-ydernumre. Alle ydernumrene blev tiltrådt, men også her kendes den fulde effekt af kapacitetsudvidelserne ikke.